

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris
J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte mevrouw Van Bijsterveldt,

datum
14 september 2010

Op 23 juli 2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Saxion Hogescholen om de hbo-bacheloropleiding Archeologie als bekostigde opleiding te verzorgen te Deventer. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

onderwerp
nieuwe hbo-b opleiding
Archeologie
Saxion Hogescholen
Deventer

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Saxion Hogescholen om de hbo-bacheloropleiding Archeologie als bekostigde opleiding te verzorgen te Deventer.

ons kenmerk
2010/063

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Saxion Next biedt sinds 2006 in Deventer een onbekostigde, geaccrediteerde Hbo-bacheloropleiding Archeologisch Onderzoeksassistent aan. Saxion heeft het voornemen om deze opleiding, onder de naam HBO-Archeologie, bekostigd in Deventer aan te bieden, waarbij de bestaande opleiding wordt beëindigd. De opleiding leidt op tot het beroep van archeologisch onderzoeksassistent, welke als veldtechnicus een belangrijke, wettelijk omschreven, rol kan vervullen bij archeologisch onderzoek.

Aanvrager doet een goed onderbouwd beroep op voorwaarde a, b, d en e van de beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde b, d en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel

Naar het oordeel van de commissie heeft aanvrager niet aangetoond dat de opleiding tegemoet komt aan een gebleken behoefte aan door *de Minister* erkende nieuwe beroepen. Het beroep van archeologisch veldtechnicus, waarvoor onderhavig voornemen opleidt, bestaat reeds lange tijd.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 4 Het feit dat aan het beroep meer (wettelijke) kwaliteitseisen worden gesteld betekent dat er sprake is van een verdere ontwikkeling van het beroep van veldonderzoeker. Daarmee wordt echter niet aangetoond dat er sprake is van een door de Minister erkend nieuw beroep.

De commissie is voorts van mening dat de opleiding ook niet bijdraagt aan nieuwe ontwikkelingen in innovatieve sectoren, hetgeen overigens ook niet door aanvrager wordt aangevoerd. De aanvraag voldoet derhalve niet aan voorwaarde a van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

Naar het oordeel van de commissie draagt de onderhavige aanvraag aantoonbaar bij aan het landelijk beleid dat door het Ministerie van OCW wordt ontwikkeld en geïmplementeerd op het gebied van het Cultureel Erfgoed. De commissie heeft hierbij in overweging genomen dat is aangetoond dat met de inwerkingtreding van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz) per 1 september 2007 een wettelijke verplichting is vastgelegd om bij grote bouwprojecten altijd archeologisch onderzoek te laten uitvoeren. De betreffende onderzoeken moeten uitgevoerd worden conform de wettelijke eisen die daaraan worden gesteld volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). Afgestudeerde bachelors Archeologie mogen volgens de meest recente versie van de KNA bepaalde voorbehouden handelingen verrichten. Er is naar mening van de commissie sprake van Rijksoverheidsbeleid op het gebied van bodem en erfgoed, waar deze opleiding een duidelijke bijdrage aan levert.

Het departement van OCW, Directie Cultureel Erfgoed heeft, op verzoek van de commissie, samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de waarde van deze opleiding onderschreven. De aanvraag voldoet derhalve aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De commissie is van mening dat het realiseren van de opleiding op de langere termijn niet leidt tot substantieel nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein. Daartoe heeft de commissie het volgende overwogen. Het voornemen is de enige aanbieder van een dergelijke hbo-opleiding in Nederland. Op dit moment heeft de onbekostigde opleiding een landelijk voedingsgebied, de vestigingsplaats wordt niet gewijzigd. De instroomcijfers laten over de afgelopen jaren een sterk stijgende trend zien, deze trend zal zich naar verwachting doorzetten als de opleiding wordt bekostigd. Voorts heeft aanvrager middels overgelegd onderzoek aangetoond dat er voldoende behoefte op de arbeidsmarkt bestaat aan afgestudeerden van deze opleiding. Deze behoefte wordt ook door de Directie Cultureel Erfgoed van het departement van OCW onderkend, en heeft mede te maken met de hiervoor reeds aangehaalde (aangescherpte) kwaliteitseisen van de KNA. Aan voorwaarde d wordt derhalve voldaan.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat de opleiding deel gaat uitmaken van de Academie Ruimtelijke Ontwikkeling en Bouw (School of Environmental Planning and Building). De opleiding wordt daarmee ingebed in de bestaande infrastructuur. De opleiding is voorts reeds ingebed in diverse samenwerkingsverbanden in de regio.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 4 Het werkveld is nauw betrokken bij de opleiding, en met diverse WO-instellingen in binnen en buitenland zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de doorstroom naar masteropleidingen. Aan voorwaarde e is derhalve eveneens voldaan.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Mw. / mr. R.G.K. Voss
Vice-voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.